

passa
porta

lite ra ture festi val

turn
your
curiosity
into
literary
discovery

28>31.03.19

brussels | bruxelles

passaporta.be

t. +32 (0)2 226 04 54
festival@passaporta.be

literature festival

brussels | bruxelles
28>31.03.19

en. The Passa Porta Festival is a true celebration of literature. It is where more than 100 authors and artists from Belgium and abroad meet their readers over the course of a busy weekend in the heart of Brussels. Join us on Thursday for the opening night with Reni Eddo-Lodge and a late night poetry slam. This will be followed on Friday by a lecture-concert under the sign of Brexit. On Saturday evening, read the city with us!

During the weekend, let your curiosity turn into discovery: compose your parcours among the 100 events on offer – depending on your favourite authors, your language, the formulas you prefer or your mood of the moment! Feed on stories, confront your points of view and return home with new ideas. Take the time also to have your books signed, to stroll around and to have a drink: Brussels is in essence literary! Have a great festival!

nl. Het Passa Porta Festival viert de literatuur.
Meer dan 100 Belgische en internationale auteurs en artiesten ontmoeten hun lezers tijdens een genereus weekend in hartje Brussel. Kom op donderdag naar de openingsavond met Reni Eddo-Lodge en naar een late night poetry slam. Geniet op vrijdagavond van een literair concert met een knipoog naar de Brexit. En op zaterdagavond kun je samen met ons de stad komen lezen! Laat een weekend lang je nieuwsgierigheid de vrije loop en ga op ontdekking: stel aan de hand van 100 activiteiten je eigen parcours samen. Kies je favoriete schrijvers, of volg een taal, een thema, of gewoon je humeur! Luister naar verhalen, ga met elkaar in gesprek en neem een rugzak vol nieuwe ideeën mee naar huis. Neem ook de tijd om je boeken te laten signeren en van de stad te proeven. Brussel ademt literatuur! Geniet van het festival!

fr. Le Passa Porta Festival est une vraie fête des lettres. Plus de 100 auteurs et artistes, belges et internationaux, y rencontrent leurs lecteurs au cours d'un dense week-end au cœur de Bruxelles. Le jeudi soir, c'est l'ouverture par Reni Eddo-Lodge, suivie d'une soirée de slam. Le vendredi soir, un concert littéraire clin d'œil au Brexit. Et le samedi soir, lisez la ville avec nous! Le week-end, passez de la curiosité à la découverte: composez votre parcours parmi les 100 événements proposés. En fonction de vos auteurs préférés, de votre langue, des formules ou de votre humeur du moment! Nourrissez-vous d'histoires, confrontez vos points de vue, et rentrez chez vous avec de nouvelles idées. Prenez aussi le temps de faire dédicacer vos livres, de flâner et de boire un verre: Bruxelles est par essence littéraire! Bon festival!

28.03.19 thursday | donderdag | jeudi

lecture | interview

20:00 > 21:30 | passa porta

ouverture: reni eddo-lodge on her readers

en. When Reni Eddo-Lodge published a blog post entitled *Why I'm no longer talking to white people about race*, she didn't expect it to strike a chord with quite so many people. And it's these readers – many of whom wanted to know how to tackle structural racism or wanted to share their own experiences – who pushed her to continue the discussion and make it the subject of a book of the same name. Five years after the blog post that started it all, the Passa Porta Festival has asked the author to write a letter to her readers. Does she think about them when she writes? What makes a good reader? And what does she herself read? The opening letter of the Passa Porta Festival will explore all these themes and will be followed by an interview of the author by Dorrie Wilson.

nl. Toen Reni Eddo-Lodge op haar blog een artikel poste met de titel 'Why I'm No Longer Talking to White People About Race', kon ze niet vermoeden dat er zo veel reacties zouden volgen. De lezers brachten haar ertoe de discussie voort te zetten, zich uitgebreider te documenteren en er een boek van te maken. Veel lezers wilden weten hoe ze samen met haar konden strijden tegen structureel racisme of hun eigen ervaring konden delen. Vijf jaar na die fameuze blogpost vraagt het Passa Porta Festival aan Reni Eddo-Lodge een brief te schrijven aan haar lezers. Denkt ze aan haar lezers wanneer ze schrijft? Wat is een goede lezer? En welk soort lezer is zij zelf? Stof genoeg voor de ouverture van het festival, waarin 'de lezer' ook zelf een van de rode draden is. Na de brief volgt een gesprek met de schrijfster en Dorrie Wilson.

fr. Quand Reni Eddo-Lodge a écrit sur son blog le post intitulé *Why I'm no longer talking to white people about race*, elle ne s'attendait pas à susciter tant de réactions.

reni eddo-lodge © amaal said

and activist Samira Saleh is charged with keeping the verbal fireworks flowing. Come have a taste of what's to come during the festival weekend!

nl. Dichtkunst, performance en voordracht. *Slam poetry* is het allemaal. Al rappend, dichtend en improviserend banen slAMDichters zich een weg door hun gedachten en optreden. Vijf performers uit Engeland, Frankrijk en België dienen elkaar ritmisch van wederwoord. Woordkunstenares en activiste Samira Saleh leidt het verbale geweld in goede banen. Meteen ook een voorproefje voor het festivalweekend!

fr. Poésie, performance et interprétation. Le slam de poésie est tout à la fois. Sur scène, les poètes de slam se frayent un chemin à travers leurs pensées en rasant, en faisant de la poésie et en improvisant. Cinq poètes de slam venus d'Angleterre, de France et de Belgique se donnent la réplique dans une ambiance rythmée avec, dans le rôle du maître de cérémonie, l'activiste et femme de lettres Samira Saleh. Profitez d'un avant-goût de ce weekend du festival !

IN | EN: ENGLISH, NEDERLANDS & FRANÇAIS

29.03.19 friday | vrijdag | vendredi

lecture | music

20:00 > 23:00 | bozar

goodbye, hello

literary concert on the eve of brexit

en. On Friday 29 March 2019, on the stroke of midnight, Brexit will become a reality. In Brussels, the heart of Europe, the departure of the UK from the European Union will not go unnoticed. With a literary concert we will turn the spotlight on the age-old artistic ties between the UK and the European continent. The Aurora Orchestra and tenor Ian Bostridge will perform *Les Illuminations*, a song cycle by Benjamin Britten set to texts by Arthur Rimbaud, *The Protecting Veil* by John Taverner, and Joseph Haydn's *Farewell Symphony*. Literary lions Jonathan Coe and Ali Smith will read from their Brexit novels. In *Middle England* Coe draws a humour picture of a country full of nostalgia and confusion. With *Autumn*, Ali Smith wrote a novel about a unique friendship set against the background of Brexit. British writer Sulaiman Addonia, who has Eritrean roots but lives in Brussels, brings a brand new short story.

nl. Op vrijdag 29 maart 2019, klokslag middernacht, treedt Brexit in voege. In Brussel, het hart van Europa, zal het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie niet onopgemerkt voorbijgaan. Met een literair concert brengen we de eeuwenoude artistieke banden tussen de Britse eilandenv en het Europees vasteland onder de aandacht. Het Aurora Orchestra en tenor Ian Bostridge brengen *Les Illuminations* van Benjamin Britten op teksten van Arthur Rimbaud, *The Protecting Veil* van John Taverner en de 'Afsciedssymfonie' van Joseph Haydn. Literaire

jonathan coe © caroline ibty

reuzen Jonathan Coe en Ali Smith lezen voor uit hun Brexitromans. In *Klein Engeland* schetst Coe met humor het beeld van land vol nostalgie en verwarring. Ali Smith schreef met *Herfst* een roman over een unieke vriendschap tegen de achtergrond van de Brexit. Sulaiman Addonia, Britse schrijver met Eritrese roots en woonplaats Brussel, voegt er een nieuw kort verhaal aan toe.

fr. Le vendredi 29 mars 2019, à minuit, le Brexit deviendra une réalité. À Bruxelles, cœur de l'Europe, le départ du Royaume-Uni ne passera pas inaperçu. Ce concert littéraire unique met en exergue les liens artistiques séculaires qui unissent les îles britanniques au continent européen. L'Aurora Orchestra et le ténor Ian Bostridge interprètent, entre autres, *Les Illuminations*, un cycle de lieder de Britten

IN ENGLISH

tickets via klarafestival.be

partners: Bozar Literature, Bozar Music, British Council, Klarafestival

30.03.19 saturday | zaterdag | samedi

installation
12:00 > 20:00 I deburen
rozsynpe: a vr story > p.12

installation | illustration
13:00 > 20:00 I beursschouwburg
strange, surprising adventures > p.12

performance | muziek | poëzie | illustratie
13:30 > 15:00 I beursschouwburg

voyeurs in bxl

muziektheater met carmien michels, wide vercnocke en max greyson

nl. Kunstdoek collectief ARTtype graaft in het verleden en blikt vooruit naar de toekomst van Brussel. Vijf voyeurs, onder wie dichters Carmien Michels en Max Greyson en illustrator Wide Vercnocke, duiken onder in verschillende wijken en absorberen de verhalen en geluiden van de metropool. Die vormen de ingrediënten voor een frisse voorstelling met literatuur, muziek en live illustratie. Première op het Passa Porta Festival.

IN HET NEDERLANDS
partner: Vokn & Zonen

interview
14:00 > 15:00 I beursschouwburg
adeline dieudonné

choix goncourt de la belgique 2018

fr. En 2018, Adeline Dieudonné était absolument partout : dans les médias, en librairies, sur les listes de prix... Elle en a d'ailleurs reçu plusieurs, dont le Choix Goncourt de la Belgique, une récompense décernée par cent étudiants issus de dix universités belges. Rencontre avec les jeunes jurés et Marijke Arijs.

nl. In 2018 was de Belgische Adeline Dieudonné alomtegenwoordig. Haar roman *La vraie vie* kreeg ook de Choix Goncourt de la Belgique 2018, uitgereikt door Franstalige en Nederlandstalige universiteitsstudenten. Dieudonné gaat in gesprek met de jonge juryleden en Marijke Arijs.

EN FRANÇAIS
partners : Agence Universitaire de la Francophonie en Europe de l'Ouest, Alliance Française de Bruxelles-Europe & Ambassade de France en Belgique

promenade
14:00 > 15:00 I passa porta
balade littéraire > p.12

installation | poetry | illustration
14:00 > 18:00 I beursschouwburg
black box

14:00 > 15:00 zed & david j. mcmillan
15:30 > 16:30 sefora sam & frederik van den stock
17:00 > 18:00 eshoe weyden & sarah adriaenssens

en. A lot on your mind ? Clear your head in the Beursschouwburg. Rid your mind of your worries and drop them anonymously into the hands of poets and illustrators, who offer an artistic release. Discover the result during 'Inside the Black Box!' [see p.6]

nl. Muizenissen in je hoofd ? In de Beursschouwburg kan je ze kwijt. Haal de zorgen uit je hoofd en leg ze anoniem in de handen van dichters en illustratoren, die je een artistieke uitlaatklep bieden. De resultaten ontdek je tijdens 'Inside the Black Box'! [zie p. 6]

fr. Vous avez quelque chose sur le cœur ? Au Beursschouwburg, confiez ce qui encombre votre esprit à des poètes et illustrateurs qui mettront leur créativité au service de vos soucis. Découvrez les résultats pendant 'Inside the Black Box' ! [voir p. 6]

IN | EN : ENGLISH, NEDERLANDS & FRANÇAIS

kids | workshop
14:00 > 17:00 I le wolf
pêcher avec | vissen met:
mathilde brosset > p.12

performance
14:00 > 18:00 I passa porta
human library > p.12

interview
14:00 > 15:35 I tulitu
les bibliothèques idéales

14:00 lyonel trouillot
14:20 florence noville
14:40 régis jauffret
15:00 nathalie skowronek
15:20 in koli jean bofane
15:40 myriam leroy

fr. Les écrivains sont, souvent, de grands lecteurs. Mais que lisent-ils ? Quels livres ont marqué leur vie ? Lesquels emporteraient-ils sur une île déserte ? Plusieurs auteurs du festival répondent aux questions de Kerenn Elkaim, journaliste littéraire. Prenez de quoi noter !

EN FRANÇAIS

extra
14:00 > 15:00 I beursschouwburg
literaire speeddates

lezen op het eerste gezicht

nl. Tijdens de literaire speeddates kom je met jouw Ene Boek naar ons literair café, schuif je tot driemaal toe aan bij een nog onbekende lotgenoot en laat je in de meest ravissante bewoeringen uit over het boek dat een speciaal plaatsje heeft in je hart. Je gesprekspartner doet hetzelfde, hopelijk met een literaire match tot gevolg.

IN HET NEDERLANDS

partner : Iedereen Leest

interview
14:00 > 15:00 I de markten
writing in exile

with russell banks, aslı erdoğan & antonyhasan jesuthasan

en. Exile is fascinating to think about, but horrible to experience. An exile lives between two worlds, is nowhere at home. Art and literature can then offer something to hold on to, a lifeline to the past and country that have been lost. Russell Banks, Aslı Erdoğan and Antonyhasan Jesuthasan will talk about writing in exile.

nl. Russell Banks, Aslı Erdoğan en Antonyhasan Jesuthasan praten met Gie Goris over schrijven in ballingschap. De ervaringen van Erdoğan en Jesuthasan zijn uit de eerste hand, compleet verschillend en toch voor elkaar herkenbaar.

fr. Russell Banks, Aslı Erdoğan et Antonyhasan Jesuthasan parlent de l'écriture en exil. Des expériences de première main pour Erdogan et Jesuthasan, à la fois fondamentalement différentes et immédiatement reconnaissables.

IN ENGLISH
partners : ICORN, Imagine, Literary Europe Live Plus, MO* Magazine, PEN Belgique, PEN Vlaanderen

interview
14:00 > 15:00 I la bellone
vinciane despret & caroline lamarche

sur la place des animaux dans nos vies

fr. Nous sommes à la lisière, le dernier livre de Caroline Lamarche, est un recueil de nouvelles qui traite de la place des animaux dans nos vies. L'occasion était trop belle de faire dialoguer l'autrice avec Vinciane Despret, philosophe et psychologue passionnée d'éthologie, à qui on doit notamment *Quand le loup habitera avec l'agneau*. Interview par Hugues Dorzée.

EN FRANÇAIS

partenaires : Imagine, MO* Magazine

interview
15:30 > 16:30 I beursschouwburg
annelies beck & ece temelkurhan

on populism, idealism and progress

en. Two writers and political journalists who also are old friends will meet up at the festival to compare their views on today's world, with their new books at hand. The Turk Ece Temelkurhan will present her latest work, *How to Lose a Country, The Seven Warning Signs of Rising Populism*.

nl. Twee sinds lang bevriende schrijfsters én politieke journalisten zien elkaar terug op het festival en vergelijken hun blik op de wereld van vandaag. De Turkse Ece Temelkurhan presenteert haar nieuwe boek *Verloren Land. De zeven waarschuwingssignalen van opkomend populisme*. Annelies Beck publiceerde onlangs haar tweede roman *Toekomstkoorts*, over ambitie, idealisme en maakbaarheid in Brazilië en Vlaanderen.

IN ENGLISH

partners : AmbolAnthos, De Geus

interview
15:30 > 16:30 I beursschouwburg
brecht evens

de kunst van de graphic novel
l'art du roman graphique

walk
15:30 > 16:30 I passa porta
literary walk > p.12

interview
15:30 > 16:30 I la bellone
marie ndiaye & ryoko sekiguchi

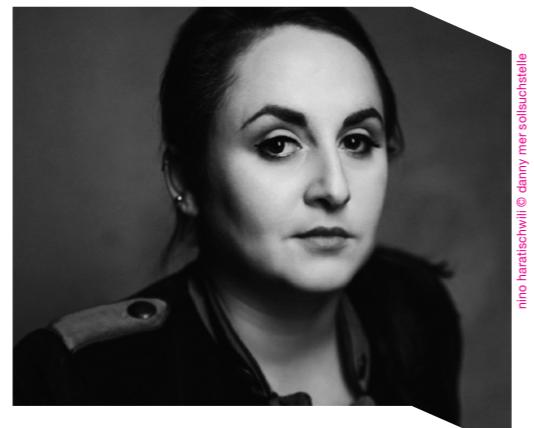
sur la cuisine

fr. Certaines évidences rassemblent les auteurs. La cuisine en est une dans ce cas-ci : l'autrice française Marie Ndiaye a signé le brillant *La Cheffe, roman d'une cuisinière*, tandis que la poétesse et traductrice japonaise Ryoko Sekiguchi allie mots et dégustation dans ses textes et ses performances. Conversation avec Ysaline Parisis.

EN FRANÇAIS

interview
15:30 > 16:30 I de markten
nino haratischwili

portrait of a family and a country

interview
17:00 > 18:00 I la bellone
ali smith

on literary politics, political literature

interview
17:00 > 18:00 I beursschouwburg
régis jauffret & ali zamir

mots croisés avec david courier

fr. Les deux auteurs virtuoses du style croisent leurs mots dans une joute verbale haute en couleur. L'écrivain français et l'écrivain comorien échangent leur regard sur des mots et expressions évocatrices choisis dans leurs œuvres respectives, qui ont en commun des vies bancales, à la fois fascinantes et cruelles.

EN FRANÇAIS

interview
17:00 > 18:00 I deburen
waargebeurd: tussen feit en fictie

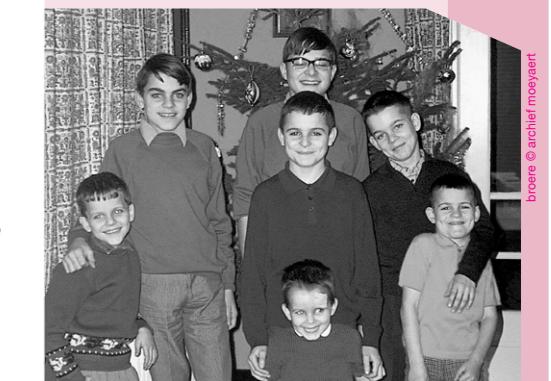
met matthijs de ridder, joris van casteren en leen huet

nl. Storytelling verbindt de journalist met de romancier, de wetenschapper met de kunstenaar. Tenslotte, feiten krijgen maar betekenis wanneer een verhaal de punten met elkaar verbindt. Maar waar stopt de *Wahrheit* en waar begint de *Dichtung*? Matthijs de Ridder schotelt de vraag voor aan Joris van Casteren en Leen Huet, specialisten in de literaire non-fictie.

IN HET NEDERLANDS

muziek | performance | illustratie
18:30 > 19:30 I beursschouwburg
bart moeyaert: broere 2.0

met esmé bos en bart voet

nl. 18 jaar na de eerste publicatie van *Broere* en 16 jaar na de gelijknamige theatervoorstelling, brengt Bart Moeyaert zijn populaire werk over een jeugd met zes broers opnieuw op de planken, nu in een nieuwe vorm. Esmé Bos en Bart Voet tekenen voor de muziek.

IN HET NEDERLANDS

31.03.19 sunday | zondag | dimanche

lezing | performance
18:30 > 19:30 I beursschouwburg
café cliché
met jean paul van bendegem en andy fierens

nl. Wie op zoek is naar de betere dooddooener kan altijd op café terecht. Maar een dronkaard spreekt ook al eens de waarheid. In Café Cliché gaat wetenschapsfilosoof Jean Paul Van Bendegem op zoek naar de diepere betekenis van 104 dooddooeners. Hij legt zijn bevindingen voor aan het publiek, daarin bijgestaan door onze dichtende barman Andy Fierens.

fr. Tijdens de dag gingen drie slam poets en drie grafische kunstenaars aan de slag met de muizenissen van de bezoekers van het Passa Porta Festival. (zie p. 4) Nu, it's your turn to enter the Black Box and give yourself over to the artistic metamorphosis of your own thoughts and those of your fellow festivalgoers.

IN HET NEDERLANDS
partner : Polis

interview | reading
18:30 > 19:30 I kfk hope
a sign of the times
discover the voices of young literary europe

nl. Via het netwerk Connecting Emerging Literary Artists geven Passa Porta en deBuren schrijvers en vertalers uit Nederland, Vlaanderen, Italië, Spanje, Portugal en Roemenië een duwtje in de rug. Ze vormen samen de stem van jong literair Europa. Na een intensief ontwikkelingstraject stellen ze hun werk voor tijdens een vernieuwend toonmoment. Met : Simone Atangana Bekono, Matías Candeira, José Gardeazabal, Anne Lopes Michielsen, Heleen Oomen, en Cátalina Oslobanu.

fr. En cours de journée, trois poètes de slam et trois artistes graphiques se sont inspirés des tourments des festivaliers pour créer. (voir p. 4) C'est à votre tour de vous faufiler dans la Black Box pour découvrir la métamorphose artistique de vos soucis et de ceux d'autres festivaliers.

EN I EN : NEDERLANDS, ENGLISH, & FRANÇAIS

debate
20:00 > 21:30 I kvs
reading the city
with richard sennett, doug saunders & véroneque lamquin

nl. Young writers and translators from the Netherlands, Flanders, Spain, Portugal and Romania showcase their work during an innovative presentation.
With : Simone Atangana Bekono, Matías Candeira, José Gardeazabal, Anne Lopes Michielsen, Heleen Oomen, and Cátalina Oslobanu.

en. Young writers and translators from the Netherlands, Flanders, Spain, Portugal and Romania showcase their work during an innovative presentation.
With : Simone Atangana Bekono, Matías Candeira, José Gardeazabal, Anne Lopes Michielsen, Heleen Oomen, and Cátalina Oslobanu.

IN ENGLISH & DUTCH, WITH SPANISH & PORTUGUESE
partners : CELA, deBuren

interview
18:30 > 19:30 I la bellone
adeline dieudonné & lize spit
se remettre à écrire
opnieuw beginnen te schrijven

nl. Met 4.5 miljoen lezers was 'Cat Person' van Kristen Roupenian's 'Cat Person' was the first short story ever to go viral. Eagerly awaited, her first story collection is here now. You Know You Want This also includes a string of other stories of the same kind. They are all titillating, free-flowing miniatures about sex, dating and modern life. Roupenian is coming to Brussels for a conversation with Ruth Joos about #MeToo, instant success and her first story collection.

en. With 4.5 million readers, Kristen Roupenian's 'Cat Person' was the first short story ever to go viral. Eagerly awaited, her first story collection is here now. You Know You Want This also includes a string of other stories of the same kind. They are all titillating, free-flowing miniatures about sex, dating and modern life. Roupenian is coming to Brussels for a conversation with Ruth Joos about #MeToo, instant success and her first story collection.

fr. Avec 4,5 millions de lecteurs, la première nouvelle de Kristen Roupenian a fait le buzz. On attendait donc avec impatience son premier recueil. You Know You Want This contient 'Cat Person' et d'autres textes au style furieux et piquant sur le sexe, les rencards et la vie moderne. Entretien avec Ruth Joos.

IN ENGLISH
partner : Nieuw Amsterdam

Vrouw Adelinde © Vrouw Adelinde

performance | poetry | illustration
20:00 > 21:00 I beursschouwburg
inside the black box
visual slam poetry

nl. Throughout the day, three slam poets and three graphic artists got to work on the worries of the Passa Porta Festivalgoers. (see p. 4) Now, it's your turn to enter the Black Box and give yourself over to the artistic metamorphosis of your own thoughts and those of your fellow festivalgoers.

fr. Tijdens de dag gingen drie slam poets en drie grafische kunstenaars aan de slag met de muizenissen van de bezoekers van het Passa Porta Festival. (zie p. 4) Nu, it's your turn to enter the Black Box and give yourself over to the artistic metamorphosis of your own thoughts and those of your fellow festivalgoers.

IN HET NEDERLANDS
partner : Polis

introduction
10:00 > 18:00 I deburen
rozysyne: a vr story > p.12

nl. Tijdens de dag gingen drie slam poets en drie grafische kunstenaars aan de slag met de muizenissen van de bezoekers van het Passa Porta Festival. (zie p. 4) Nu, it's your turn to enter the Black Box and give yourself over to the artistic metamorphosis of your own thoughts and those of your fellow festivalgoers.

fr. Tijdens de dag gingen drie slam poets en drie grafische kunstenaars aan de slag met de muizenissen van de bezoekers van het Passa Porta Festival. (zie p. 4) Nu, it's your turn to enter the Black Box and give yourself over to the artistic metamorphosis of your own thoughts and those of your fellow festivalgoers.

IN HET NEDERLANDS
partner : Polis

poésie
10:30 > 11:30 I beursschouwburg
de ontdekking van de poëzie | la découverte de la poésie

met karel logist, charlotte van den broeck, zaïneb hamdi & anna borodikhina

nl. Wanneer wordt een dichter dichter? Welke teksten, welke ervaringen zorgen ervoor dat de poëzie je raakt, en je vervolgens ook zelf gaat dichten? Met andere woorden, hoe ga je van lezer naar poëet? Vier dichters leggen hun eigen metamorfose bloot via nieuwe en oude gedichten, van sonnet tot slam.

fr. Quand un·e poète devient-il/elle poète ? Quels textes, quelles expériences font en sorte que la poésie touche une personne au point qu'elle saisisse à son tour la plume ? En d'autres termes, comment passe-t-on du statut de lecteur à celui de poète ? Quatre poètes dévoilent leur métamorphose au fil de vers nouveaux et anciens, du sonnet au slam.

IN I EN : NEDERLANDS & FRANÇAIS
partners : Les Midis de la Poésie, Poëziecentrum

introduction
10:30 > 11:30 I de markten
helena janeczek & milena agus

start the day with two italian grandes dames

en. The prominent Italian writers Milena Agus and Helena Janeczek both won the prestigious Premio Strega. For the Passa Porta Festival, the authors read from their work and engage in a conversation about their recent work: Agus' *Terre promesse* and Janeczek's *La ragazza con la Leica*, the gripping story of war photographer Gerda Taro – alias Robert Capa.

nl. Twee prominente Italiaanse schrijfsters lezen voor en gaan in gesprek over hun nieuwe werk.

fr. Deux grandes écrivaines italiennes lisent des extraits de leur œuvre et s'entre tiennent sur leurs nouveaux ouvrages respectifs.

IN ENGLISH, WITH ITALIAN
partners : De Beige Bij, Istituto Italiano di Cultura di Bruxelles, Piola Libri

introduction
10:30 > 11:30 I la bellone
russell banks
the american dream to pieces

nl. 2007 was a milestone in the history of humankind: for the first time, more people lived in cities than in the country. Cities are increasingly important for the world's economy, ecology and health. American sociologist Richard Sennett, British-Canadian author Doug Saunders and Brussels specialist Véronique Lamquin talk to Karel Verhoeven about (the future of) life in Brussels and other big cities. What are the potential success and failure factors of a city, and how can we raise the quality of life structurally?

fr. Het stadsleven onder loep, vandaag en morgen. Karel Verhoeven vraagt de Amerikaanse socioloog Richard Sennett, de Brits-Canadese auteur Doug Saunders en Brusselspecialiste Véronique Lamquin naar hun kijk op (de toekomst van) het leven in Brussel en andere grote steden.

nl. Chacune à sa façon, Lize Spit et Adeline Dieudonné ont marqué la littérature belge de leur premier roman, respectivement *Het smelt* et *La vraie vie*. Après un tel ouragan, il faut pourtant se remettre à l'œuvre. Témoignages croisés avec Kerenn Elkaim.

fr. Regards sur la vie en ville. Karel Verhoeven interroge le sociologue américain Richard Sennett, l'auteur britannico-canadien Doug Saunders, et Véronique Lamquin, cheffe Bruxelles au Soir, sur leur vision de la vie à Bruxelles et dans d'autres villes, aujourd'hui et demain.

IN ENGLISH

workshop
10:30 > 11:30 I muntpunkt
samen rachida lamrabet lezen
leesclub met ontbijt

nl. In kleine groep proef je van teksten uit het werk van Rachida Lamrabet, in het bijzonder *Vertel het iemand*. Daarin doet een Marokkaanse jongen zijn verhaal over zijn wedervaren in de Eerste Wereldoorlog, een strijd die niet de zijne is. Je wisselt van gedachten met je leesgenoten. Een betere kans om je voor te bereiden op het gesprek met Rachida Lamrabet dat volgt, krijg je niet!

IN HET NEDERLANDS
partner : De Dagen

kids | workshop
10:00 > 13:00 I le wolf
pêcher avec | vissen met:
mathilde brosset > p.12

nl. Tijdens de literaire speeddates kom je met jouw Enne Boek naar ons literair café, schuif je tot driemaal toe aan bij een nog onbekende lotgenoot en laat je je in de meest ravissante bewoordingen uit over het boek dat een speciaal plekje heeft in je hart. Je gesprekspartner doet hetzelfde, hopelijk met een literaire match tot gevolg.

IN HET NEDERLANDS
partner : Iederen Leest

extra
10:30 > 11:30 I beursschouwburg
literaire speeddates
lezen op het eerste gezicht

nl. Tijdens de literaire speeddates kom je met jouw Enne Boek naar ons literair café, schuif je tot driemaal toe aan bij een nog onbekende lotgenoot en laat je je in de meest ravissante bewoordingen uit over het boek dat een speciaal plekje heeft in je hart. Je gesprekspartner doet hetzelfde, hopelijk met een literaire match tot gevolg.

IN HET NEDERLANDS
partner : Iederen Leest

book market
11:00 > 16:00 I oude graanmarkt I
vieux marché au grains
book market > p.12

installation | illustration
11:30 > 18:00 I beursschouwburg
strange, surprising adventures > p.12

interview
12:00 > 14:15 I muntpunkt
winteruur met wim helsen

wim helsen

nl. Schrijvers zijn niet zelden ook fervente lezers. Maar wat lezen ze? Welke boeken maken indruk? Welk boek mag mee naar een verlaten eiland? Onze Nederlands- en Engelstalige festivalauteurs schuiven aan bij Wim Helsen voor een live Winteruur moment.

IN HET NEDERLANDS

12:00 paolo giordano
12:30 ilja l. pfeijffer
13:00 simone atangana bekono
13:30 nino haratischwili
14:00 charlotte van den broeck

nl. Schrijvers zijn niet zelden ook fervente lezers. Maar wat lezen ze? Welke boeken maken indruk? Welk boek mag mee naar een verlaten eiland? Onze Nederlands- en Engelstalige festivalauteurs schuiven aan bij Wim Helsen voor een live Winteruur moment.

IN HET NEDERLANDS

poésie
12:00 > 13:00 I beursschouwburg
la découverte de la poésie | de ontdekking van de poésie

avec paul bogaert, antoine boute, arno van vlierberghe & lisette lombé

nl. Quand un·e poète devient-il/elle poète ? Quels textes, quelles expériences font en sorte que la poésie touche une personne au point qu'elle saisisse à son tour la plume ? En d'autres termes, comment passe-t-on du statut de lecteur à celui de poète ? Quatre poètes dévoilent leur propre métamorphose au fil de vers nouveaux et anciens, du sonnet au slam.

fr. Schrijvers zijn niet zelden ook fervente lezers. Maar wat lezen ze? Welke boeken maken indruk? Welk boek mag mee naar een verlaten eiland? Onze Nederlands- en Engelstalige festivalauteurs schuiven aan bij Wim Helsen voor een live Winteruur moment.

IN HET NEDERLANDS

12:00 paul bogaert
12:30 antoine boute
13:00 arno van vlierberghe
13:30 lisette lombé

nl. Hoe lees je een leven? Hoe vat je het leven van een mens, zijn betrachtungen, beslommeringen en verweteringen samen in één boek? Kortom: hoe schrijf je een biografie? Journalist en schrijver Mark Schaevers vraagt het aan twee toonaangevende biografen: Willem Otterspeer en Onno Blom.

IN HET NEDERLANDS
partner : De Beige Bij

workshop
10:30 > 11:30 I muntpunkt
onno blom & willem otterspeer
de biografie, een leven lezen

nl. Hoe lees je een leven? Hoe vat je het leven van een mens, zijn betrachtungen, beslommeringen en verweteringen samen in één boek? Kortom: hoe schrijf je een biografie? Journalist en schrijver Mark Schaevers vraagt het aan twee toonaangevende biografen: Willem Otterspeer en Onno Blom.

IN HET NEDERLANDS
partner : De Beige Bij

introduction
10:30 > 11:30 I la bellone
russell banks
the american dream to pieces

nl. A key literary voice, Russell Banks is also one of the most engaged. The author who tears the American dream to pieces meets with Florence Noiville to evoke his unique oeuvre, in which he gives life to characters from small-town America facing social adversity. A lucid perspective on the US and the state of the world, more precious than ever.

fr. A key literary voice, Russell Banks is also one of the most engaged. The author who tears the American dream to pieces meets with Florence Noiville to evoke his unique oeuvre, in which he gives life to characters from small-town America facing social adversity. A lucid perspective on the US and the state of the world, more precious than ever.

nl. Al veertig jaar slaat Russell Banks (*The Sweet Hereafter, Trailer Park, Affliction*) de Amerikaanse droom aan diggelen. Hij spreekt met Florence Noiville over zijn leven en werk en geeft een scherpe kijk op de VS.

fr. Voix majeure de la littérature, Russell Banks évoque son œuvre, où il fait voler en éclat le "rêve américain", avec Florence Noiville. Un regard lucide sur les USA et sur l'état du monde.

IN ENGLISH

introduction
10:30 > 11:30 I muntpunkt
samen rachida lamrabet lezen
leesclub met ontbijt

nl. In kleine groep proef je van teksten uit het werk van Rachida Lamrabet, in het bijzonder *Vertel het iemand*. Daarin doet een Marokkaanse jongen zijn verhaal over zijn wedervaren in de Eerste Wereldoorlog, een strijd die niet de zijne is. Je wisselt van gedachten met je leesgenoten. Een betere kans om je voor te bereiden op het gesprek met Rachida Lamrabet dat volgt, krijg je niet!

IN HET NEDERLANDS
partner : De Dagen

---

interview

12:00 > 13:00 I beursschouwburg

andrés barbaon the prizewinning *república luminosa*

---

interview | lecture

12:00 > 13:00 I de markten

marie ndiaye

sur son œuvre inclassable

---

interview | lecture

13:30 > 14:30 I kvs

david vann

on family, violence and tragedy

---

musique | lecture

13:30 > 14:30 I ab

marie modiano : pauvre chanson

concert littéraire avec peter von poehl et sébastien grandgambe

---

interview

13:30 > 14:30 I deburen

de nieuwe feministische leeslijst

met marja pruis en bregje hofstede

---

performance

14:00 > 18:00 I passa porta

human library > p.12

---

lecture | performance

15:00 > 16:00 I de markten

guérilla : sieste sonore

isabelle wéry & véronique bergen

en. *Heart of Darkness* meets *Lord of the Flies*.That might just be the best summary of *República luminosa*, about a group of mysterious children in a town in the tropics. Andrés Barba's latest novel is as tense as it is lyrical. After several prizes, translations and a film adaptation, the bestselling Spanish writer steps onto the world stage of literature.nl. In *Republiek van licht* terroriseert een mysterieuze groep wilde kinderen een stadje in de tropen. De jongste roman van Andrés Barba is even spannend als poëtisch.fr. Dans *República luminosa*, dernier roman captivant et poétique d'Andrés Barba, un mystérieux groupe d'enfants sauvages terrorise une petite ville des Tropiques.

IN SPANISH & ENGLISH

partners : De Bezige Bij, deBuren, Instituto Cervantes

---

performance | lunch

12:00 > 13:00 I palace

ryoko sekiguchi

happening culinaire et littéraire

fr. La poète et traductrice japonaise a choisi quelques livres parmi ceux des autrices du Festival. Avec le chef Sugio Yamaguchi, elle a imaginé des amuse-bouche inspirés par cette sélection d'extraits et en a conçu un happening littéraire et culinaire à déguster en l'entendant lire un texte de son cru. Le public repart avec un petit tiré à part. Ce programme nécessite un ticket spécial (10 euros), en plus du pass. Réservations indispensables sur passaporta.be.

EN FRANÇAIS

fr. Depuis 1985 et la publication par Jérôme Lindon de *Quant au riche avenir*, Marie Ndiaye fait partie des voix cruciales de la littérature contemporaine. Suivront notamment *Rosie Carpe*, *Trois femmes puissantes* et *La Cheffe*, autant de livres qui jalonnent une œuvre unique.nl. Na de publicatie van *Quant au riche avenir* door Jérôme Lindon in 1985 maakt Marie Ndiaye deel uit van de belangrijke stemmen in de hedendaagse literatuur. Daarna volgen *Rosie Carpe*, *Trois femmes puissantes* en *La Cheffe*, allemaal boeken die een belangrijke paal zijn in haar oeuvre.

EN FRANÇAIS

---

interview

12:00 > 13:00 I muntpunkt

rachida lamrabet

over schrijven en lezen

en. Family, weapons, violence, tragedy and crystal-clear prose. These are the ingredients of a typical David Vann novel. In his latest book too, *Halibut on the Moon*, all these ingredients recur to a greater or lesser extent. Vann lifts the lid on what he's been cooking.nl. Familie, wapens, geweld, tragedie en kristalhelder proza. Ziedaar de ingrediënten van een typische David Vann-roman. Ook in zijn nieuwe boek *Heilbot op de maan* vinden we al deze ingrediënten in meer of mindere mate terug. Vann laat in zijn poten kijken.

EN FRANÇAIS

fr. Famille, armes, violence, drame et prose cristalline. *Un poisson sur la lune*, nouveau roman de David Vann, contient tous les ingrédients qui font sa griffe. Entretien avec l'auteur et lecture d'extraits par Yoann Blanc.

IN ENGLISH, WITH FRENCH

partner: De Bezige Bij, Gallmeister

---

interview

12:00 > 13:00 I beursschouwburg

jenny erpenbeck

great european novel on the refugee crisis

nl. Recht en onrecht, Europa en Marokko, spreken en schrijven. Deze duo's lopen als een rode draad door het leven van schrijfster en juriste Rachida Lamrabet. Met Silvie Moors praat ze over *Vrouwland* en *Vertel het iemand*, over haar schrijf- en leesleven. Je ontdekt wat de Belgisch-Marokkaanse drift en inspireert, wat ze op papier zet en wat sneuvelt.

IN HET NEDERLANDS

partner: De Dagen

nl. De Duitse schrijfster Jenny Erpenbeck gaat in gesprek met Karen Billiet over haar rijke oeuvre en haar ophefmakende roman over de 'vluchtingencrisis', *Gaan, ging, gegaan*.fr. L'écrivaine allemande Jenny Erpenbeck évoque avec Karen Billiet son œuvre abondante et *Gehen, ging, gegangen*, son roman retentissant sur la "crise des réfugiés".

IN ENGLISH, WITH GERMAN

partner: Goethe Institut

---

promenade

13:30 > 14:30 I passa porta

balade littéraire > p.12

IN ENGLISH, WITH FRENCH

partner: Goethe Institut

nl. Autour des dix chansons qui composent son disque *Pauvre chanson*, Marie Modiano a écrit un recueil au titre éponyme, comprenant une quarantaine de ballades, petites proses, poèmes en vers libres ou comptés. Elle les lit et les chante sur les notes de ses deux complices musiciens.

EN FRANÇAIS

---

lezing

13:30 > 14:30 I muntpunkt

geen dode letter

geeraerts, verpale en van ostaijen okselbris

nl. Passa Porta dook in het archief van het Letterhuis en kwam boven met onuitgegeven manuscripten van drie reuzen van de Vlaamse literatuur: een werk van Erik Verpale, een science fictionroman van Jef Geeraerts en een toneelstuk van Paul van Ostaijen. Drie bevoorrechte lezers kregen de werken onder ogen en doen hun bevindingen uit de doeken.

IN HET NEDERLANDS

partner: Letterenhuis

---

interview

13:30 > 14:30 I beursschouwburg

maylis de kerangal

un roman à bruxelles

en. The *Frankfurter Allgemeine* didn't beat about the bush: 'that the jury of the Deutsche Buchpreis did not give this novel the prize comes down to their fear of the theme'. That theme is the 'refugee crisis' in Germany, the novel is *Go, Went, Gone*. Karen Billiet will talk to Jenny Erpenbeck about her sensational novel.

IN HET NEDERLANDS

partner: Piola Libri

nl. Paolo Giordano leest een fragment uit *De hemel verslinden*, een groots opgezette en onheilspellende roman voor onze tijd. Daarna gaat de Italiaanse publiekslieveling met Nicky Aerts in gesprek.fr. L'auteur de *La solitude des nombres premiers* lit un extrait de *Divorare il cielo*, un roman ambitieux et peu optimiste sur notre époque. Ensuite, le chouchou des lecteurs italiens s'entretient avec Nicky Aerts.

IN ENGLISH, WITH ITALIAN

partner: De Bezige Bij, Istituto Italiano di Cultura di Bruxelles, Piola Libri

nl. 'Het is kenmerkend voor het feminisme dat iedere generatie het opnieuw moet uitvinden.' Marja Pruis voegt het woord bij de daad, en gaat met *De nieuwe feministische leeslijst* op zoek naar een nieuwe theoretische onderbouwing van het feminisme – in verleden en heden. Selma Franssen gaat in gesprek met Pruis en schrijfster en feministe Bregje Hofstede.

IN HET NEDERLANDS

partners: Das Mag

---

interview | lecture

13:30 > 14:30 I la bellone

paolo giordano

on love, ecology and grand ideals

nl. Met zijn jongste roman *Grand Hotel Europa* neemt Ilya Leonard Pfeijffer plaats aan de grote tafel van de Nederlandse letteren. Het is een groots portret van een continent in verval, een theateraal relaas over vergane glorie. Ruth Joos praat met Pfeijffer over *Grand Hotel Europa* en het kronkelige pad dat ertoeg leidde.

IN HET NEDERLANDS

partners: Arbeiderspers, deBuren

fr. Met zijn jongste roman *Grand Hotel Europa* neemt Ilya Leonard Pfeijffer plaats aan de grote tafel van de Nederlandse letteren. Het is een groots portret van een continent in verval, een theateraal relaas over vergane glorie. Ruth Joos praat met Pfeijffer over *Grand Hotel Europa* en het kronkelige pad dat ertoeg leidde.

IN HET NEDERLANDS

partners: Arbeiderspers, deBuren

---

interview

12:00 > 13:00 I la bellone

laura kasischke & lola lafon

de la réalité à la littérature

en. Laura Kasischke and Lola Lafon brilliantly weave fiction and historical documentary around complex female characters. The two authors open up to their fellow writer, Florence Noiville.

fr. Laura Kasischke et Lola Lafon entremêlent avec brio fiction et documentaire historique autour de personnages féminins puissants. Deux autrices à la fois si proches et si différentes, devenues expertes dans l'art de narrer des faits historiques et de dresser des portraits de femmes complexes tout en nuances. Elles se livrent à leur consoeur Florence Noiville.

EN IN : FRANÇAIS & ENGLISH

---

promenade

13:30 > 14:30 I passa porta

balade littéraire > p.12

IN ENGLISH, WITH FRENCH

partner: Goethe Institut

EN FRANÇAIS

interview

15:00 > 16:00 I beursschouwburg

johan harstad

on identity and dealing with the past

johan harstad © john enrik nyløkken

walk15:00 > 16:00 I passa porta
literary walk > p.12**interview**

15:00 > 16:00 I kvs

reni eddo-lodge & guests

on structural racism

reni eddo-lodge © amaaat said

en. 1129 pages and not a dull moment. *Il faut le faire*. With Max, Mischa & Tetoffensiven, Johan Harstad did it. This whopper of a novel about identity, politics and art earned the Norwegian writer the European Literature Prize and a place on the world stage of literature. Roderik Six has his questions ready.

nl. *Max, Mischa & het Tet-offensief*, een vuistdikke roman over identiteit, politiek en kunst, leverde Johan Harstad de Europees Literatuurprijs op. Roderik Six vraagt hem honderduit.

fr. L'auteur de *Buzz Aldrin*, mais où donc es-tu passé ? marque un grand coup avec *Max, Mischa & Tetoffensiven*, un roman colossal sur l'identité, l'art et la politique.

IN ENGLISH

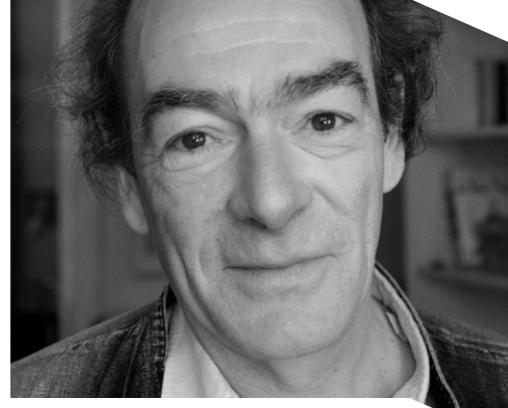
partners : Embassy of Norway, Podium

interview

15:00 > 16:00 I espace magh

la fête du prix des 5 continents

avec jean marc turine, geneviève damas, lyonel trouillot & in koli jean bofane

jean marc turine

fr. L'écrivain haïtien Lyonel Trouillot, membre du jury, échange avec Jean Marc Turine, Geneviève Damas et In Koli Jean Bofane, les lauréats belges de ce prix qui récompense chaque année une fiction témoignant d'une expérience culturelle spécifique enrichissant la langue française. Une rencontre exceptionnelle menée par Jean-Claude Vantroyen.

EN FRANÇAIS

partners : Organisation internationale de la francophonie

interview | lecture

16:30 > 17:30 I kvs

a stranger in the village

vijf schrijfsters over zusterschap

nl. De Belgisch-Marokkaanse schrijfster Rachida Lamrabet nodigt vier jongere collega's (Yousra Benfquih, Anissa Boujdaine, Hélène Christelle Munganyende en Sabrine Ingabire) uit en gooit thema's als xenofobie, (de)kolonialistisch denken en de omgang met 'vreemdelingen' in de groep.

IN HET NEDERLANDS**lecture | lezing**

16:30 > 17:30 I de markten

conversations avec des lecteurs imaginaires | conversaties met denkbeeldige lezers

koen peeters, lenny peeters, stéphane lambert, delphine lecompte & nicolas ancion

fr. Cinq auteurs lisent le nouveau texte qu'ils ont écrit sur une rencontre (parfois) imaginaire avec un lecteur – celui dont ils rêvent, qu'ils craignent ou qui, un beau jour, a croisé leur chemin. Vous pourrez emporter une copie des textes à la maison !

nl. Vijf schrijvers lezen voor : vijf nieuwe teksten over een al dan niet denkbeeldige ontmoeting met een al dan niet denkbeeldige lezer – de lezer die ze zich wensen, de lezer die ze vrezen, of 'gewoon', een lezer die ze een blauwe maandag hun pad heeft gekruist. Na afloop krijg je de teksten mee naar huis !

fr. Why I'm no longer talking to white people about race, le titre unique du livre de Reni Eddo-Lodge, suscite à lui seul la polémique. Démonstration du racisme structurel sévissant en Grande-Bretagne, il interroge la responsabilité de chacun. Et en Belgique ?

nl. *Why I'm no longer talking to white people about race*, de titel van het enige boek van Reni Eddo-Lodge, veroorzaakt een storm van protest. De schrijfster bewijst dat racisme een structurele zaak is en vraagt aan iedereen om zijn of haar gedachten te bekennen.

IN I IN : FRANÇAIS & NEDERLANDS**débat**

16:30 > 17:30 I espace magh

fatou diome & françois gemenne

un débat sur le concept de frontière

fatou diome © patrice normand

interview

16:30 > 17:30 I beursschouwburg

olga tokarczuk

taboo-breaking literature

olga tokarczuk © jacek kolodziejczyk

en. 'Olga Tokarczuk has written a very idiosyncratic oeuvre, dares to tackle controversial subjects and does so without shocking. She really digs deep in her work, she writes metaphysical books.' So wrote Alicja Gescinska about her countrywoman in *De Tijd*.

The two writers will discuss the prizewinning novels *Flights* and *The Books of Jacob* (forthcoming).

nl. Filosofe Alicja Gescinska gaat in gesprek met de Poolse schrijfster Olga Tokarczuk, de recente winnares van de Man Booker International Prize voor *De rustelozen*.

fr. La philosophe Alicja Gescinska s'entretient avec l'écrivaine polonaise Olga Tokarczuk, récente lauréate du Man Booker International Prize pour *Les Pérégrins*.

IN ENGLISH

partners : De Geus, Polish Institute

interview

16:30 > 17:30 I ab

klinkende woorden

muzikanten over hun literaire helden

raymond van het groenewoud © jaemot karfis

nl. Sinds Bob Dylan de Nobelprijs voor literatuur kreeg, behoren songteksten officieel tot de literatuur. Maar wat lezen onze zingende schrijvers/schrijvende zangers zelf, en van welke auteurs worden ze lyrisch ? Een gesprek over inspiratie, de poëzie in muziek en de muziek van woorden. Met onder andere Benjamin Desmet (SX) en Raymond van het Groenewoud.

IN HET NEDERLANDS**wandeling**

16:30 > 17:30 I passa porta

literaire wandeling

> p.12

jonathan coe © alexandra codi

en. 16:30 > 17:30 I kvs

jonathan coe

on the first great brexit novel

jonathan coe © alexandra codi

en. In *Middle England*, the first great Brexit novel, leading author Jonathan Coe describes a country in crisis, populated by familiar characters from *The Rotters' Club* and *The Closed Circle*. He picks holes in the sentiment around Brexit with great precision and with typically British stiff upper lip-humour. Journalist and writer Annelies Beck will be in conversation with Coe.

nl. In *Klein Engeland*, de eerste grote Brexitroman, toont schrijfster Jonathan Coe een land in crisis, bevolkt door de vertrouwde personages uit *The Rotters' Club* en *The Closed Circle*. Haarscherp en met typische Britse stiff upper lip-humor fileert hij de sentimenten rond de Brexit. Journaliste en schrijfster Annelies Beck gaat met Coe in gesprek.

fr. Dans *Middle England*, premier grand roman du Brexit, Jonathan Coe dresse le portrait d'un pays en crise, peuplé par ses personnages venus de *Bienvenue au club* et du *Cercle fermé*. Il dissèque, avec une précision ultime et un humour pince-sans-rire typiquement britannique, le sentiment qui entoure le Brexit. La journaliste et écrivaine Annelies Beck s'entretient avec lui.

IN ENGLISH

partner : De Bezige Bij

lecture

18:00 > 19:00 I ab

first-time reader

a glimpse of the future

lize spit © keke keukelebe

en. Writers generally work away from the spotlights, preferring to stay well out of sight of readers. But Passa Porta asked some of them to take the plunge for once and to read from their latest work in progress : Lize Spit will treat us to a first by reading from her as-yet-unpublished but long-awaited second novel, *Lola Lafon* will show us what is stashed away in her writing drawer, while other authors will let us have a taste of what they are brewing.

nl. Sluit je festival in schoonheid af, met nog nooit uitgegeven teksten. Passa Porta vraagt enkele auteurs om voor één keer wél voor te lezen uit versgeschreven werk. Lize Spit leest in première voor uit haar langverwachte tweede roman, *Lola Lafon* toont de inhoud van haar schrijflade, en andere auteurs trakteren ons op ons een voorproeverje van hun volgende werk !

fr. Achevez votre festival en beauté, en écoutant des textes encore à paraître ! Passa Porta a demandé à quelques auteurs de lire leur tout dernier travail pour la première fois en public. Lize Spit lit en avant-première un extrait de son deuxième roman, tandis que Lola Lafon dévoile le contenu de son tiroir d'écrivain. Et que d'autres auteurs nous donnent un avant-goût de leurs œuvres à venir...

IN I IN : ENGLISH, NEDERLANDS & FRANÇAIS

performance
30 & 31.03 14:00 > 18:00 | passa porta
human library
levende bibliotheek | bibliothèque vivante

en. The Human Library is like any other library. Except that the books you find there are real people who have a story to tell. The objective ? To fight against the discriminations experienced by these Human Books. Don't hesitate to borrow them !

nl. Een Levende Bibliotheek, say again ? Inderdaad, bij ons leven de boeken : 'boeken' zijn hier mensen van vlees en bloed die je kunt 'uitlezen'. Stuk voor stuk hebben ze vooroordelen aan de lijve ondervonden. Nu doen ze hun verhaal, en helpen zo stereotypen te doorbreken.

fr. Cette Bibliothèque fonctionne comme n'importe quelle bibliothèque. Sauf que les livres qu'on y trouve sont des personnes en chair et en os, avec une histoire à raconter. L'objectif ? Lutter contre les discriminations vécues par ces Livres Vivants. N'hésitez pas à les emprunter !

EN | IN : FRANÇAIS, NEDERLANDS, ENGLISH...
partners: Citizenne, La Concertation

walk | promenade | wandeling
ENGLISH : 30.03 15:30 > 16:30 & 31.03 15:00 > 16:00 | passa porta
NEDERLANDS : 30.03 17:00 > 18:00 & 31.03 16:30 > 17:30 | passa porta
FRANÇAIS : 30.03 14:00 > 15:00 & 31.03 13:30 > 14:30 | passa porta
literary city walks
literaire stadswandelingen
promenades urbaines littéraires
on the move with | op stap met | escapade avec jan dorpmans

en. Join us for a literary tour of Brussels. Discover many connections between books and Brussels through anecdotes, quotes and special places. Places are limited, so don't forget to sign up at the Info Point !

nl. Talloze auteurs vonden onderkomen in Brussel en lieten in hun werk sporen na van hun verblijf. Jan Dorpmans legt de vele banden tussen boeken en Brussel bloot. Raadpleeg het tijdschema aan het infopunt en schrijf je er op voorhand in. Het aantal plaatsen is beperkt !

fr. Participez à un parcours découverte littéraire dans Bruxelles. Au fil d'anecdotes, de citations et de recoups uniques de la ville, vous découvrez les nombreux liens qui unissent Bruxelles à l'univers du livre. Les places sont limitées, n'oubliez pas de vous inscrire !

IN | EN : ENGLISH, FRANÇAIS & NEDERLANDS

kids | workshop
30.03 14:00 > 17:00 & 31.03 10:00 > 13:00 | le wolf
vissen met | pêcher avec:
mathilde brosset
kids' workshops

en. French illustrator Mathilde Brosset invites children and their families to an open workshop full of islands, beach shacks, and the sea, based on Robinson Crusoe. Let's make a giant fresco together !

nl. De Franse illustratrice Mathilde Brosset nodigt kinderen en hun familie uit voor een open atelier over eilanden, strandhutjes in de zee, geïnspireerd op Robinson Crusoe. Samen maken we één groot kunstwerk !

fr. L'illustratrice française Mathilde Brosset propose aux familles un atelier ouvert sur le thème des îles, des cabanes, des mers... en écho à Robinson Crusoé. Participez à la réalisation d'une grande œuvre commune !

EN | IN : FRANÇAIS, NEDERLANDS & ENGLISH

installation
30.03 12:00 > 20:00 & 29 & 31.03 10:00 > 18:00 | deburen
rozypne : a vr story

© samuel zeller

en. In the virtual-reality story ROZSYMPNE, based on the work of the Dutch-Ukrainian writer Lisa Weeda, readers travel to the summer of 2014, when the armed conflict in Eastern Ukraine broke out.

nl. In het virtual reality-verhaal ROZSYMPNE, gebaseerd op het werk van de Nederlands-Oekraïense schrijfster Lisa Weeda, reis je naar de zomer van 2014, het moment waarop het gewapende conflict in Oost-Oekraïne uitbrak.

fr. Cette Bibliothèque fonctionne comme n'importe quelle bibliothèque. Sauf que les livres qu'on y trouve sont des personnes en chair et en os, avec une histoire à raconter. L'objectif ? Lutter contre les discriminations vécues par ces Livres Vivants. N'hésitez pas à les emprunter !

EN | IN : FRANÇAIS, NEDERLANDS, ENGLISH...
partners: Studio ZZZAP

installation | illustration
30.03 13:00 > 20:00 & 31.03 11:30 > 18:00 | beursschouwburg
strange, surprising adventures

an island adventure updated | eilandavontuur in nieuwe jasjes
l'aventure sous un autre jour

© shamisa debroey

en. In the White Cube, illustrators Jayde Perkin, Charlotte Dumortier, Sarah Cheveau, Denise Hermo and Shamisa Debroey give Robinson Crusoe a colourful, playful and critical update.

nl. In de White Cube geven illustratoren Jayde Perkin, Charlotte Dumortier, Sarah Cheveau, Denise Hermo en Shamisa Debroey Robinson Crusoë een kleurrijke, speelse én kritische update.

fr. Dans le White Cube, les illustratrices Jayde Perkin, Charlotte Dumortier, Sarah Cheveau, Denise Hermo et Shamisa Debroey mettent Robinson Crusoë au goût du jour de manière colorée, ludique et critique.

IN | EN : NEDERLANDS, FRANÇAIS & ENGLISH

31.03 11:00 > 16:00 | oude graanmarkt | vieux marché aux grains
book market | boekenmarkt
bouquinistes
with book swapping | met ruilbibliotheek | avec troc de livres !

en. Before or after the author meetings, head for the second-hand book market at the Vieux Marché aux Grains, where you can browse through an extensive offer in several languages. And while you're there, why not get a temporary literary tattoo ?

nl. Voor en na de auteursontmoetingen kun je op de Oude Graanmarkt rustig snuisteren in de kraampjes van tweedehandsboekhandelaren met een uitgelezen aanbod in meerdere talen. En, en passant, ook een literaire tattoo laten plaatzen.

fr. Avant et après les rencontres avec les auteurs, faites un détour par notre marché du livre d'occasion au Vieux Marché aux Grains. Des bouquinistes vous proposent un large éventail d'ouvrages en plusieurs langues. En passant, laissez-vous également poser un tatouage littéraire... temporaire.

IN | EN : ENGLISH, FRANÇAIS & NEDERLANDS
partner: Creatief Schrijven

presales | voorverkoop | préventes

online: passaporta.be

- en. Quick and easy ? Order your day or weekend passes on passaporta.be. You will receive them immediately in your maibox.
- nl. Snel en eenvoudig ? Surf naar passaporta.be en bestel er je dag- of weekendpassen. Je ontvangt ze meteen in je maibox.
- fr. Simple et rapide ? Commandez vos pass "journée" ou "week-end" sur passaporta.be. Vous les recevez immédiatement dans votre boîte mail.

box office: passa porta bookshop

rue a. dansaertstraat 46 – 1000 bruxelles | brussel
mon | ma | lun > za | sam | sat: 11:00 > 19:00
sun | zo | di: 12:00 > 18:00

- en. Watch out : passes do not give you access to the venues yet ! Exchange them for a wristband at the festival counters at Passa Porta, Beursschouwburg, la Bellone, deBuren, KVS, Espace Magh (only on 31.03) and AB (only on 31.03).

- nl. Opgelet : passen ne geven toegang tot de zalen ! Ruil ze voor een polsbandje aan de festivalbalies bij Passa Porta, Beursschouwburg, la Bellone, deBuren, KVS, Espace Magh (enkel op 31.03) en AB (enkel op 31.03).

- fr. Attention : les pass ne vous donnent pas encore accès aux salles ! Echangez-les contre un bracelet aux guichets du festival à Passa Porta, Beursschouwburg, la Bellone, deBuren, KVS, Espace Magh (seulement le 31.03) et AB (seulement le 31.03).

at the festival | op het festival | au festival

- en. On Saturday 30 March and Sunday 31 March, passes can also be bought at the festival counters (see above).

- nl. Op zaterdag 30 maart en zondag 31 maart kan je eveneens passen kopen aan de festivalbalies (zie boven).

- fr. Le samedi 30 mars et le dimanche 31 mars, vous pouvez aussi acheter vos pass aux guichets du festival (voir ci-dessus).

ticket ouverture 29.03

presales | voorverkoop | préventes € 14,00 / € 12,00*

pass parcours 1 day | 1 dag | 1 jour € 18,00 / € 16,00*

presales | voorverkoop | préventes € 15,00 / € 13,00*

parcours weekendpass € 26,00 / € 24,00*

presales | voorverkoop | préventes € 23,00 / € 21,00*

kids weekendpass € 5,00

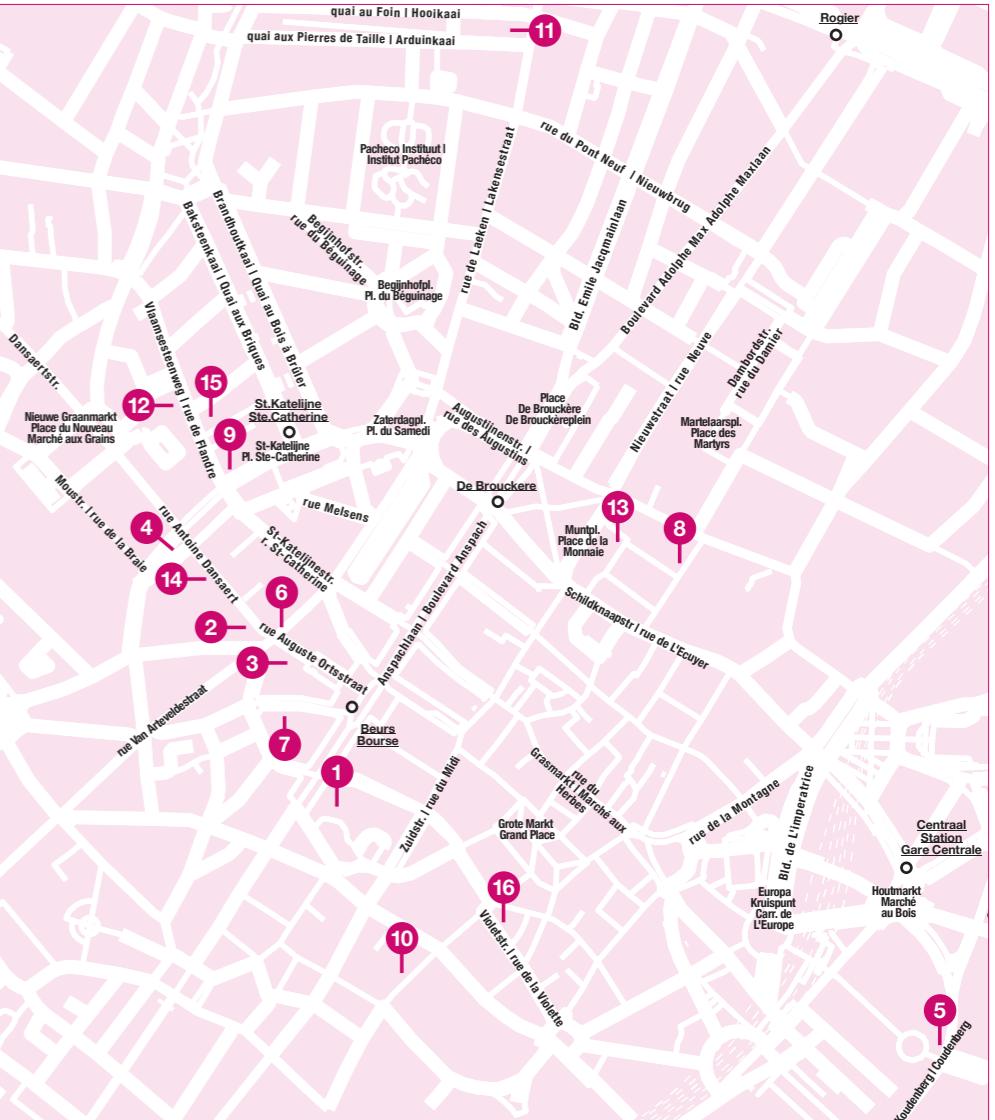
- *-26, werkzoekenden | jobseekers | demandeurs d'emploi
paspartoe en article 27 aanvaard bij aankoop tijdens het festival.
paspartoe et article 27 acceptés aux guichets durant le festival.
paspartoe and article 27 accepted on purchase during the festival.

beperkte mobiliteit? boek je buddy mobilité réduite ? demandez votre buddy reduced mobility ? book your buddy

- nl. Het Passa Porta Festival besteedt veel aandacht aan toegankelijkheid. Mensen met beperkte mobiliteit kunnen het festival bezoeken met begeleiding van een festival-buddy. Hij/zij maakt je wegwijs, helpt je overal binnen en zorgt voor een geschikte plek om alles makkelijk, goed en duidelijk te volgen. Vraag je buddy aan via carla.beeckmans@passaporta.be of 0498 20 83 19.

- fr. Les personnes à mobilité réduite peuvent profiter du Passa Porta Festival avec un accompagnateur. Celui-ci vous indique les meilleurs itinéraires, et veille à vous proposer un placement approprié pour pouvoir suivre correctement. Réservez votre accompagnateur via carla.beeckmans@passaporta.be ou via le 0498/20.83.19.

- en. People with reduced mobility can visit the Passa Porta Festival with the assistance of a festival buddy. He/she will show you the way and provide you with a suitable place to follow everything well and clearly. Request your buddy via carla.beeckmans@passaporta.be or 0498/20.83.19.

1 ab – ancienne belgique

boulevard anspachlaan 110,
1000 bruxelles | brussel

2 archiduc

rue antoine dansaertstraat 6,
1000 bruxelles | brussel

3 beursschouwburg

rue auguste ortstraat 20-28,
1000 bruxelles | brussel

4 marché aux livres | boekenmarkt

place du vieux marché aux grains
oude graanmarkt, 1000 bruxelles | brussel

5 bozar

rue ravensteinstraat 23,
1000 bruxelles | brussel

6 kfk hope

rue des poissonniers | visverkopersstraat 21,
1000 bruxelles | brussel

7 cinéma palace

boulevard anspachlaan 85,
1000 bruxelles | brussel

8 deburen

rue léopoldstraat 6,
1000 bruxelles | brussel

9 de markten

rue du vieux marché aux grains
oude graanmarkt 5, 1000 bruxelles | brussel

10 espace magh

rue du poinçon | priemstraat 17,
1000 bruxelles | brussel

11 kvs

rue de flandre | vlaamsesteenweg 46,
1000 bruxelles | brussel

12 la bellone

rue de flandre | vlaamsesteenweg 46,
1000 bruxelles | brussel

13 muntpunt

place de la monnaie | muntplein 6,
1000 bruxelles | brussel

14 passa porta

rue antoine dansaertstraat 46,
1000 bruxelles | brussel

15 tulitu

rue de flandre | vlaamsesteenweg 55,
1000 bruxelles | brussel

16 le wolf

rue de la violettel | violetstraat 18,
1000 bruxelles | brussel

MÉÉR PASSA PORTA FESTIVAL OP BRUZZ.BE

open:
ma-za: 11-19u
zo: 12-18u

passa
porta
bookshop

livres

books

The joy of reading

bücher

boeken

Passa Porta Bookshop
A. Dansaertstraat 46
1000 BXL

tel: 02/502.94.60
info@passaportabookshop.be
www.facebook.com/passaportabookshop

The image features the 'BRUSSELS BOOK CITY' logo in a blue box at the top left, with a stylized blue ribbon graphic. To the right, the text 'brussels in stories, stories in brussels' is written in a large, lowercase, blue font. Below this is a detailed black and white line drawing of the Brussels skyline, including the Belfry and various historical buildings.

Stijlvol overnachten tijdens het Passa Porta Festival

Le Plaza
BRUSSELS
HOTEL MEETINGS EVENTS

speciale voorwaarden met code PPF2019
reservations@leplaza.be

Bd Adolphe Maxlaan 118-126
1000 Brussels - Belgium

T. +32 (0)2 278 01 00
F. +32 (0)2 278 01 01

leplaza.be
as@leplaza.be

team passa porta festival:

ilke froyen (director) – adrienne nizet (associate director) – vanessa herzet, piet joostens, alyssa saro & steven van ammel (programme managers) – matthijs de ridder, françois de smet, shamisa debroey, elisabeth kovacs & rachida lamrabet (programme freelancers) – vuk paunovic & eva van hoey (programme interns) – carla beeckman (head of production) – coline cornélis & silja de bruyckere (production collaborators) – marjolein bonte (production intern) – nina mallants (head of communication) – magali bosmans, hanne de valck & laurien versmissen (communication collaborators) – lysis mettens (communication intern) – anne janssen (head of finance) – nathalie goethals, kristien thielemans (finance and administration collaborators) – judith hoorens, james johnson, patrick lennon & marlies robert (translators) – cherished volunteers – members of the board of directors and general assembly

in collaboration with:

agence universitaire de la francophonie en europe de l'ouest, alliance française de bruxelles-europe, ambassade de france en belgique, arbeiderspers, citizenne, creatief schrijven, das mag, de dagen, elke dag boeken, embassy of norway, gallmeister, goethe institut, iedereen leest, imagine, instituto cervantes, international cities of refuge network, istituto italiano di cultura di bruxelles, klarafestival, l&m books, la concertation, letterenhuis, midis de la poésie, mo* magazine, nieuw amsterdam, onlit, pelckmans uitgevers, pen belgique, pen vlaanderen, piola libri, poëziecentrum, polish institute, standaard uitgeverij, studio zzzap, uitgeverij atlas contact, uitgeverij de bezige bij, uitgeverij de geus, uitgeverij podium, uitgeverij polis, uitgeverij prometheus, uitgeverij van gennep, veen bosch & keuning uitgeversgroep, vonk & zonen, and :

e.r. | v.u.: ilke froyen, rue a.dansaertstraat 46
b 1000 bruxelles | brussel —
design by raf-thienpont.be

sulaiman addonia nicolas ancion russell banks annelies beck
véronique bergen aitor biedma onno blom paul bogaert
esmé bos anissa boujdaini thierry bouuaert matías candeira
hélène christelle munganyende geneviève damas matthijs de ridder
delphine de vigan shamisa debroey adeline dieudonné charlotte dumortier
itsik elbaz milena agus simone atangana bekono andrés barba
yousra benfquih marcel berlanger yoann blanc in koli jean bofane
anna borodikhina jan willem bos antoine boute mathilde brosset
sarah cheveau jonathan coe maylis de kerangal françois de smet
aliénor debrocq vinciane despret fatou diome reni eddo-lodge aslı erdoğan
jenny erpenbeck brecht evens andy fierens livia franchini josé gardeazabal
françois gemenne paolo giordano sébastien grandgambe max greyson
zaïneb hamdi nino haratischwili johan harstad wim helsen
denise hermo bregje hofstede
richard holmes leen huet sabrine ingabire
pierre jacqmin helena janeczek
régis jauffret antonyhasan jesuthasan
laura kasischke lola lafon caroline lamarche
stéphane lambert véronique lamquin
rachida lamrabet lies lavrijsen
delphine lecompte karel logist myriam leroy
anne lopes michielsen lisette lombé
carmien michels david j. mcmillan
bart moeyaert marie modiano
florence noiville marie ndiaye
cătălina oslobanu willem otterspeer cătălin pavel
heleen oomen
koen peeters lenny peeters jayde perkin ilja leonard pfeijffer camille pier
emmanuelle pirotte marja pruis valério romão kristen roupenian
sadrie samira saleh sefora sam joëlle sambi doug saunders
ryoko sekiguchi richard sennett nathalie skowronek ali smith lize spit
ece temelkuran olga tokarczuk lyonel trouillot jean marc turine
jean paul van bendegem joris van casteren charlotte van den broeck
frederik van den stock raymond van het groenewoud
arno van vlierberghe david vann pascal verbeken wide vercnocke
bart voet peter von poehl lisa weeda isabelle wéry
esohe weyden sugio yamaguchi ali zamir zed

one weekend: 100 writers, thinkers, poets, slammers, illustrators, musicians